

Έθιμα του Πάσχα από κάθε γωνιά της Ελλάδας

Ειρήνη Κορνηλάκη Α'3

Έθιμα του Πάσχα από κάθε γωνιά της Ελλάδας

Σε κάθε γωνιά της Ελλάδας το Πάσχα γιορτάζεται με μεγαλοπρέπεια, με τον δικό του μοναδικό τρόπο! Ήθη και έθιμα ζωντανεύουν στη μεγαλύτερη γιορτή της Χριστιανοσύνης, της Άνοιξης, της ζωής!

ΘΡΑΚΗ:

Από τα Πασχαλινά έθιμα της Θράκης ξεχωρίζει το κάψιμο του Ιούδα. Τη Μεγάλη Πέμπτη στις Μέτρες τα παιδιά φτιάχνουν το ομοίωμα του Ιούδα και το περιφέρουν στα σπίτια ζητώντας κλαδιά. Με αυτά θα ανάψουν φωτιά και θα το κάψουν την επομένη στον Επιτάφιο. Τη Μεγάλη Παρασκευή η πομπή του Επιταφίου σταματά έξω από ένα παρεκκλήσι όπου μια μεγάλη φωτιά είναι αναμμένη και, την ώρα που ο ιερέας ψέλνει, καίνε το ομοίωμα του Ιούδα.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ:

Στην Ιερισσό της Χαλκιδικής ξεχωριστό πασχαλινό έθιμο είναι «του μαύρου νιου τ' αλώνι». Γιορτάζεται την τρίτη ημέρα της Λαμπρής στους λόφους της περιοχής. Μετά τη λειτουργία και την εκφώνηση του πανηγυρικού της ημέρας, οι γεροντότεροι αρχίζουν τον χορό. Σιγά σιγά πιάνονται όλοι οι κάτοικοι, μάλιστα ο χορός μπορεί να φτάσει και τα τετρακόσια μέτρα μήκος! Οι κάτοικοι τραγουδούν και χορεύουν πασχαλινά τραγούδια και τελειώνουν με τον «καγκελευτό» χορό, που αναπαριστά τη σφαγή τετρακοσίων Ιερισσιωτών από τους Τούρκους κατά την επανάσταση του 1821.

Ο χορός περνά κάτω από μια δάφνηνη αψίδα, όπου στέκουν δύο νέοι με υψωμένα σπαθιά. Στη μέση περίπου του τραγουδιού ο χορός «διπλώνεται» στα δύο με τους χορευτές να περνούν ο ένας απέναντι από τον άλλο για τον «τελευταίο χαιρετισμό». Κατά τη διάρκεια της γιορτής μοιράζονται σε όλους τσουρέκια, αυγά και «ζωγραφίτικος» καφές, που ετοιμάζεται σε μεγάλο καζάνι.

ΗΠΕΙΡΟΣ:

Στα Γιάννενα, οι προετοιμασίες για τον εορτασμό του Πάσχα ξεκινούν πριν από τη Μεγάλη Εβδομάδα με τον καθαρισμό των σπιτιών.

Τη Μεγάλη Πέμπτη, οι γυναίκες ζυμώνουν τσουρέκια και βάζουν τα αυγά. Οι αγρότες παίρνουν το πρώτο κόκκινο αυγό που βγαίνει από την κατσαρόλα και το αφήνουν στα εικονίσματα, ενώ το αυγό της προηγούμενης χρονιάς το θάβουν στη γη τους, για να πολλαπλασιαστούν τα ζώα και η σοδειά τους.

Το βράδυ της Ανάστασης γυρνώντας οι πιστοί από την εκκλησία, σταυρώνουν την εξώπορτα με την αναμμένη λαμπάδα τους και μετά ανάβουν με αυτήν το καντήλι, ώστε να κρατήσουν το Άγιο Φως όλο το χρόνο στο σπιτικό τους.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ:

Το παραδοσιακό Πάσχα της Λειβαδιάς όχι μόνο διατηρείται, αλλά χρόνο με τον χρόνο ζωντανεύει, αφού όλοι συμμετέχουν με ιδιαίτερο μεράκι και κέφι στο έθιμο του «λάκκου». Μετά την Ανάσταση και πριν καλά καλά ξημερώσει, οι κάτοικοι ετοιμάζουν φωτιά. Ένας ντόπιος, κάνοντας τον σταυρό του, ανάβει τον σωρό με το Άγιο Φως. Στη συνέχεια, ετοιμάζεται η θράκα για να ψηθούν τα αρνιά. Ο καπνός είναι τόσος πολύς που κρύβει τον ήλιο! Όταν η θράκα είναι έτοιμη, τα αρνιά τοποθετούνται στους λάκκους. Το φαγοπότι και το γλέντι με παραδοσιακούς χορούς κρατούν μέχρι αργά το απόγευμα.

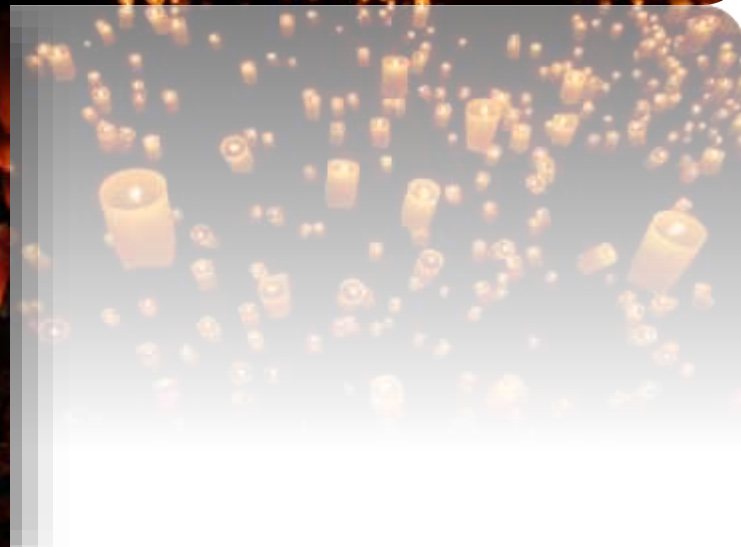
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ:

• Το βράδυ της Μεγάλης Παρασκευής στη Ναύπακτο πλήθος κόσμου, ντόπιοι και επισκέπτες, ακολουθούν την περιφορά του Επιταφίου. Η πομπή περνά από το φωτισμένο με δάδες λιμάνι. Στη μέση της εισόδου του λιμανιού οι δάδες σχηματίζουν έναν μεγάλο σταυρό, που φωταγωγεί ολόκληρο το λιμάνι δημιουργώντας μια φαντασμαγορική εικόνα. Το έθιμο αυτό, που έχει παράδοση πολλών χρόνων, συνδυάζει τη θρησκευτική ευλάβεια με την ηρωική προσπάθεια του μπουρλοτιέρη Ανεμογιάννη να πυρπολήσει την τούρκικη ναυαρχίδα.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ:

◦ Το πιο εντυπωσιακό έθιμο στο Λεωνίδιο γίνεται το βράδυ της Ανάστασης. Η νύχτα φωτίζεται από μικρά, πολύχρωμα «αερόστατα», τα οποία αφήνουν να πετάξουν στον ουρανό οι πιστοί κάθε ενορίας.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ:

- Στην Καλαμάτα αναβιώνει ένα έθιμο που έχει τις ρίζες του στην επανάσταση του 1821, ο διαγωνισμός των «μπουλουκιών». Οι διαγωνιζόμενοι, με παραδοσιακές ενδυμασίες και οπλισμένοι με σαΐτες, δηλαδή με χαρτονένιους σωλήνες γεμάτους μπαρούτι, επιδίδονται σε σαΐτοπόλεμο, που γίνεται στο γήπεδο του Μεσσηνιακού με τη συμμετοχή πλήθους κόσμου.

ΚΥΚΛΑΔΕΣ:

• Το πιο χαρακτηριστικό έθιμο της **Κύνθου** είναι αυτό της «κούνιας». Την Κυριακή του Πάσχα στην πλατεία στήνεται μια κούνια, όπου κουνιούνται αγόρια και κορίτσια ντυμένα με παραδοσιακές φορεσιές. Αυτός ή αυτή που θα κουνήσει κάποιον δίνει μια δημόσια υπόσχεση γάμου. Το βράδυ του Μεγάλου Σαββάτου επικρατεί το έθιμο του «συχωριού». Όλοι όσοι έχουν χάσει αγαπημένα τους πρόσωπα φέρνουν στην εκκλησία ψητά, κρασί και ψωμί, τα οποία έχει «διαβάσει» ο παπάς. Στη συνέχεια τα προσφέρουν στους επισκέπτες και τους κατοίκους του νησιού.

ΚΥΚΛΑΔΕΣ:

Στην **Πάρο** είναι ιδιαίτερη η περιφορά του Επιταφίου της Μάρπησας, καθώς κατά τη διάρκεια της γίνονται δεκαπέντε περίπου στάσεις! Σε κάθε στάση φωτίζεται και ένα σημείο, όπου παιδιά ντυμένα Ρωμαίοι στρατιώτες ή μαθητές του Χριστού αναπαριστούν σκηνές από την είσοδο στα Ιεροσόλυμα, την προσευχή στο Όρος των Ελαιών, το Μαρτύριο της Σταύρωσης και την Ανάσταση. Τα μεσάνυχτα του Μεγάλου Σαββάτου, το νησί πλημμυρίζει από το φως και τη λάμψη των αμέτρητων πυροτεχνημάτων.

ΕΠΤΑΝΗΣΑ:

Στις έντεκα το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου ο κόσμος στην **Κέρκυρα** περιμένει την Ανάσταση. Όταν τελειώνει η ακολουθία στη Μητρόπολη, χτυπούν οι καμπάνες των εκκλησιών και από τα παράθυρα των σπιτιών πέφτουν στον δρόμο εκατοντάδες πήλινα δοχεία- κανάτια – κάνοντας μεγάλο θόρυβο.

Το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου στη **Λευκάδα**, η φιλαρμονική παίζει στους δρόμους της πόλης χαρούμενους σκοπούς, ενώ οι νοικοκυρές ρίχνουν πήλινα σκεύη έξω από τα σπίτια τους, για να «σπάσει» η θλίψη και το πένθος της Μεγάλης Εβδομάδας.

ΔΩΔΕΚΑΗΣΑ:

Στην Ιαλυσό της **Ρόδου**, το Σάββατο του Λαζάρου, τα παιδιά γυρίζουν από πόρτα σε πόρτα και τραγουδούν τον «Λάζαρο», συγκεντρώνοντας χρήματα και αυγά.

Παλιότερα, αυτή την ημέρα κανένας γεωργός δεν πήγαινε στο χωράφι του, να δουλέψει, γιατί πίστευαν πως ό,τι έπιαναν θα μαραινόταν. Επιτρέποταν μόνο το μάζεμα ξερών κλαδιών για το άναμμα των φούρνων τη Μεγάλη Εβδομάδα.

Την ημέρα αυτή επίσης οι νοικοκυρές φτιάχνουν στριφτά κουλουράκια, «τα λαζαράκια», που συμβολίζουν το σώμα του Λαζάρου, που ήταν τυλιγμένο σ' ένα σάβανο.

ΚΡΗΤΗ:

Από το πρωί της Μεγάλης Πέμπτης οι γυναίκες καταγίνονται με το ζύωμα. Ζυμώνουν καλιτσούνια, τσουρέκια και λαμπροκουλούρες.

Η λαμπροκουλούρα δεν έχει στη μέση τρύπα, όπως τα μικρά κουλούρια σήμερα για λόγους οικονομίας και στο κέντρο της μπαίνουν κανονικά τρία κόκκινα αυγά, όσα και η Αγία τριάδα. Γενικά, στα εδέσματα και γλυκίσματα του Πάσχα κυριαρχεί το γάλα, το αυγό και το τυρί.

Το Πάσχα οι σύντεκνοι πηγαίνουν στους βαφτισμιούς τους το κουλούρι της Λαμπρής (οι βοσκοί πάνε κατσοχοίρι, κόκκινα αυγά και το κερι της Ανάστασης (ένα άσπρο κερι).

ΠΗΓΕΣ:

- Βιβλίο «Έθιμα και ιστορίες του Πάσχα»
- eΚρήτη
- CRETAblog.gr

Καλό
ΠΑΣΧΑ

